

การพัฒนาตัวชี้วัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์
ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์

The Development of the Indicators for the Humanized Health Care Identify of Nursing
Students of Borommarajonani College of Nursing, Uttaradit

Corresponding author E-mail: supranee@unc.ac.th
(Received: November 30, 2018; Revised: April 25, 2019;
Accepted: October 30, 2020)

สุปราณี หมื่นยา (Supranee Muenya)¹

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวชี้วัด และตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดล การวัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ จำนวน 465 คน จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น ดำเนินการวิจัยโดยสร้างองค์ประกอบและตัวชี้วัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพ ด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล แล้วตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัด เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบวัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 42 ข้อ ผ่านการหาความตรงเชิงเนื้อหาและความเที่ยง มีค่าความเที่ยง .95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงบรรยาย และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง

ผลการวิจัย พบว่า อัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัย และประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย 1 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ อัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ และ 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ องค์ประกอบย่อยที่ 1 จิตบริการ ประกอบด้วย 18 ตัวชี้วัด องค์ประกอบย่อยที่ 2 การคิดเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย 10 ตัวชี้วัด และองค์ประกอบย่อยที่ 3 การมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ ประกอบด้วย 14 ตัวชี้วัด ซึ่งโมเดลองค์ประกอบและตัวชี้วัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และมีความตรงเชิงโครงสร้าง

คำสำคัญ: ตัวชี้วัด, การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์, นักศึกษาพยาบาล

ABSTRACT

The Development of the indicators for the humanized health care identify of nursing students was aimed. The construct validity of measurement model of the humanized health care identify of nursing students was then investigated. The sample consisted of 465 nursing students, Boromarajonani college of nursing, Uttaradit. The factors and indicators of the humanized health care identify of nursing students were preceded. The construct validity was then checked and the research tool of measurement model of the humanized health care identify of nursing students was produced. It is a five level scale with 42 items are content validity and reliability coefficients result was .95 and analyzed by descriptive statistics and a second confirmatory factor analysis.

The results showed that the indicators of the humanized health care identify of nursing students on the synthesis of document and research and assessment by experts composed of one main component is the humanized health care identify of nursing students and three subcomponent. The first subcomponent is the service mind including eighteen indicators. The second subcomponent is the analytical thinking including ten indicators. The third subcomponent is the participation including fourteen indicators. The components and indicators of the humanized health care identify of nursing students are construct validity.

Keywords: Indicators, Humanized Health Care, Nursing students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชาชีพพยาบาล เป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง และสัมพันธ์กับชีวิตของมนุษย์ มีการบูรณาการศาสตร์ทางการพยาบาล (Professional meaning) ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องและการเรียนรู้เกี่ยวกับผู้ใช้บริการ (Client meaning) ในเชิงสังคมวิทยา มานุษยวิทยา มีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน และผู้ใช้บริการ บนพื้นฐานของความเอื้ออาทร ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จากสภาพจริง (Praboromarajchanok Institute, 2011) โดยมีหน้าที่ให้บริการสังคมใน

การดูแลสุขภาพและการเจ็บป่วยของประชาชน ถือว่าเป็นวิชาชีพที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ตลอดเวลา โดยเฉพาะผู้รับบริการ ซึ่งหมายถึง ผู้ป่วยและญาติ ที่มีความแตกต่างและหลากหลาย ดังนั้นในการให้บริการสุขภาพแก่บุคคล พยาบาลจึงต้องตระหนักถึงความสำคัญของการทำหน้าที่นี้ และให้บริการโดยคำนึงถึงความเป็นบุคคลของผู้ป่วยแต่ละคน หรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่า การบริการด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงต้องปลูกฝังให้นักศึกษาพยาบาลเป็นผู้ที่มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ถือเป็นแนวทาง

ปลูกฝังให้นักศึกษาพยาบาลพัฒนาไปสู่การเป็นพยาบาลที่มีความเอื้ออาทรซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของพยาบาลนำไปสู่การทำหน้าที่ให้บริการประชาชนด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ตามเป้าหมายและพันธกิจของสถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

สถาบันพระบรมราชชนก เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่รับผิดชอบพันธกิจในการผลิตและพัฒนาบุคลากรสาธารณสุข สนับสนุนให้วิทยาลัยในสังกัด ทำหน้าที่ผลิตบุคลากรแก่หน่วยงานบริการสุขภาพทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันพระบรมราชชนก ระยะกลาง 5 ปี ระหว่าง พ.ศ.2554 - 2558 (Praboromarajchanok Institute, 2011) ได้กำหนดพันธกิจในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพเพื่อรองรับระบบสุขภาพของประเทศและชุมชน การสร้างองค์ความรู้ บริการวิชาการด้านสุขภาพ เพื่อนำไปสู่สังคมอุดมปัญญาสุขภาวะ และพัฒนาองค์กรให้เข้มแข็งมุ่งสู่สถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพระดับสากล และได้กำหนดอัตลักษณ์บัณฑิต คือ “บริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์” ที่มีความหมายของการให้บริการที่เป็นมิตร มีความรัก ความเมตตา ใส่ใจในปัญหาและความทุกข์ของผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง ให้บริการตามปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการที่เป็นจริง โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้รับบริการเป็นหลัก เรียกว่า SAP ประกอบด้วย 1) จิตบริการ (Service Mind) 2) การคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical Thinking) และ 3) การมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ (Participation)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ เป็นวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ได้นำนโยบายการพัฒนาอัตลักษณ์บัณฑิต “บริการ

สุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์” มาปฏิบัติ โดยการส่งเสริมและดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดอัตลักษณ์ดังกล่าวตามที่สถาบันพระบรมราชชนกกำหนด จากผลการศึกษา ของ กิตติพร เนาว่าสุวรรณ เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ของนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข พบว่า องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ 1) องค์ประกอบหลักด้านจิตบริการของนักศึกษาพยาบาล มี 4 องค์ประกอบย่อย 28 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ด้านคุณภาพการบริการแบบองค์รวม ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ และด้านการดูแลอย่างเอื้ออาทร 2) องค์ประกอบหลักด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาล มี 2 องค์ประกอบย่อย 16 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ด้านคุณลักษณะนักคิดเชิงวิเคราะห์ และด้านทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ 3) องค์ประกอบหลักด้านการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ มี 3 องค์ประกอบย่อย 31 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ด้านส่งเสริมการดูแลตนเองและการเสริมสร้างพลังอำนาจ ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และด้านการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย และทุกตัวบ่งชี้มีความเที่ยงตรงตามสภาพจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แต่อย่างไรก็ตามเนื่องด้วยแต่ละวิทยาลัยมีการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ และค่านิยมร่วมที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง ซึ่งมีความแตกต่างกันในด้านวัฒนธรรมและความต้องการของแต่ละพื้นที่ จึงส่งผลให้บัณฑิตแต่ละวิทยาลัยมีอัตลักษณ์เฉพาะของตนเองทำให้การพัฒนานักศึกษาพยาบาลให้มีอัตลักษณ์ดังกล่าวเป็นไปได้ในทิศทางที่ต่างกััน ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนทั้งภาคทฤษฎี

และปฏิบัติทางการพยาบาล รวมทั้งรับผิดชอบกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักศึกษาพยาบาลจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาตัวชี้วัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์แก่วิทยาลัยในการบริหารการศึกษาและพัฒนาบัณฑิตให้มีอัตลักษณ์ที่พึงประสงค์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์
2. เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์

ระเบียบวิธีวิจัย

การพัฒนาตัวชี้วัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างองค์ประกอบหลักองค์ประกอบย่อยและตัวชี้วัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล

แหล่งข้อมูลและวิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอัตลักษณ์บัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี และแนวคิดการให้บริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์

ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยด้านจิตบริการ ด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ และด้านการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และกำหนดตัวชี้วัดอัตลักษณ์การให้บริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ ตามองค์ประกอบย่อยต่างๆ และนำผลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องตามแนวคิดทฤษฎีและความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและด้านการวัดและการพยาบาล จำนวน 4 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาล จำนวน 3 ท่าน

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัด ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวชี้วัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง

แหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ จำนวนทั้งสิ้น 465 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random) จำแนกเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 – 4 ที่ผ่านการฝึกปฏิบัติทางการพยาบาลบนหอผู้ป่วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นแบบวัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ปานกลาง ค่อนข้างไม่จริง และไม่จริงเลย จำนวน 42 ข้อ

แบบประเมินนี้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาและรายละเอียดต่างๆ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มีค่า IOC เท่ากับ .80 – 1.00 และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี แพร่ จำนวน 30 คน มีค่าความเที่ยงตามสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ .95

การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (COA No.002/2019, IRB No.001/62) ก่อนการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยพบนักศึกษาเพื่อขอความร่วมมือ ชี้แจงวัตถุประสงค์ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ และสิทธิ์ในการเข้าร่วมหรือถอนตัวจากการวิจัย โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ การรักษาความลับของข้อมูลที่ไม่สามารถระบุถึงตัวได้ มีการนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น และทำลายข้อมูลภายหลังการวิจัยสิ้นสุด จากนั้นจึงให้นักศึกษาลงลายมือชื่อในเอกสารยินยอมเข้าร่วมการวิจัย (Informed consent)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวันเวลาที่นัดหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ โดยใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second Order Confirmatory Factor Analysis) ทดสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยสถิติ ค่า Chi-Square (χ^2) ค่า Comparative Fit Index (CFI) ค่า Standard Root of Mean Square Residual (SRMR) ค่า Root Mean Square error of Approximation (RMSEA) โดยใช้เกณฑ์ค่า Chi-Square (χ^2) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่า CFI มากกว่า .95 ค่า SRMR น้อยกว่า .05 และค่า RMSEA น้อยกว่า .05 (Prachanban, 2016)

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างองค์ประกอบหลักองค์ประกอบย่อยและตัวชี้วัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ พบว่า อัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและปรับแก้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย 1 องค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบย่อย และ 42 ตัวชี้วัด มีค่า IOC เท่ากับ .80 – 1.00 ดังนี้

องค์ประกอบย่อยที่ 1 ด้านจิตบริการ ประกอบด้วย 18 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1.1 ให้การพยาบาลด้วยความรู้สึกห่วงใยและเมตตา (X1)

ตัวชี้วัดที่ 1.2 เห็นประโยชน์ของผู้รับบริการเป็นสำคัญ (X2)

ตัวชี้วัดที่ 1.3 ให้การพยาบาลเพื่อให้เกิดความหวังในชีวิต (X3)

- ตัวชี้วัดที่ 1.4 ปฏิบัติการพยาบาลองค์รวมตามกระบวนการพยาบาล (X4)
- ตัวชี้วัดที่ 1.5 ปฏิบัติงานโดยเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน (X5)
- ตัวชี้วัดที่ 1.6 มีทักษะการสื่อสารเพื่อสร้างกำลังใจกับผู้ป่วย (X6)
- ตัวชี้วัดที่ 1.7 มีการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้รับบริการ (X7)
- ตัวชี้วัดที่ 1.8 ให้บริการโดยคำนึงถึงบริบทและวัฒนธรรมของผู้รับบริการ (X8)
- ตัวชี้วัดที่ 1.9 ปฏิบัติต่อผู้รับบริการอย่างเป็นธรรมชาติ (X9)
- ตัวชี้วัดที่ 1.10 ให้บริการตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ (X10)
- ตัวชี้วัดที่ 1.11 ให้การพยาบาลแก่ผู้รับบริการเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการบริการ (X11)
- ตัวชี้วัดที่ 1.12 ให้การช่วยเหลือผู้รับบริการจนเกิดความพึงพอใจในการบริการ (X12)
- ตัวชี้วัดที่ 1.13 ปฏิบัติพยาบาลต่อผู้ป่วยด้วยความอ่อนโยนและนุ่มนวล (X13)
- ตัวชี้วัดที่ 1.14 พึงทักขณัติผู้รับบริการ (X14)
- ตัวชี้วัดที่ 1.15 รักษาความลับของผู้รับบริการ (X15)
- ตัวชี้วัดที่ 1.16 ให้ความช่วยเหลือโดยไม่เลือกปฏิบัติ (X16)
- ตัวชี้วัดที่ 1.17 เคารพในคุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (X17)
- ตัวชี้วัดที่ 1.18 ให้การพยาบาลโดยคำนึงถึงผลสำเร็จของการให้บริการ (X18)

องค์ประกอบย่อยที่ 2 ด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย 10 ตัวชี้วัด ดังนี้

- ตัวชี้วัดที่ 2.1 คิดแก้ปัญหาบนฐานข้อมูลที่เป็นจริง (X19)
- ตัวชี้วัดที่ 2.2 มีทักษะการสืบค้นข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาของผู้รับบริการ (X20)
- ตัวชี้วัดที่ 2.3 สามารถรวบรวมข้อมูลที่แท้จริงได้อย่างเป็นระบบ (X21)
- ตัวชี้วัดที่ 2.4 ใช้เหตุผลหรือหลักฐานในการแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ (X22)
- ตัวชี้วัดที่ 2.5 สามารถจำแนกและจัดหมวดหมู่ข้อมูล (X23)
- ตัวชี้วัดที่ 2.6 สามารถสรุปข้อมูลที่เป็นจริงอย่างเป็นระบบ (X24)
- ตัวชี้วัดที่ 2.7 สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับความรู้ทางวิชาการ (X25)
- ตัวชี้วัดที่ 2.8 สามารถวิเคราะห์ปัญหาของผู้รับบริการตามสภาพความเป็นจริง (X26)
- ตัวชี้วัดที่ 2.9 สามารถวิเคราะห์ความจำเป็นของผู้รับบริการตามสภาพความเป็นจริง (X27)
- ตัวชี้วัดที่ 2.10 สามารถวางแผนให้บริการสุขภาพสอดคล้องกับบริบทของผู้รับบริการ (X28)

องค์ประกอบย่อยที่ 3 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ ประกอบด้วย 14 ตัวชี้วัด ดังนี้

- ตัวชี้วัดที่ 3.1 ให้ข้อมูลผู้รับบริการเพื่อการตัดสินใจ (X29)
- ตัวชี้วัดที่ 3.2 เสนอทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาเพื่อการตัดสินใจ (X30)
- ตัวชี้วัดที่ 3.3 ให้ความรู้แก่ผู้รับบริการตรงตามสภาพปัญหา (X31)
- ตัวชี้วัดที่ 3.4 ให้คำปรึกษาแก่ผู้รับบริการเพื่อพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสม (X32)

- ตัวชี้วัดที่ 3.5 กระตุ้นให้ผู้รับบริการมีส่วนร่วมในการวางแผนและเลือกวิธีการดูแลตนเอง (X33)
ตัวชี้วัดที่ 3.6 สนับสนุนให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแลผู้รับบริการ (X34)
ตัวชี้วัดที่ 3.7 ส่งเสริมให้ผู้รับบริการรู้จักและเข้าใจตนเอง (X35)
ตัวชี้วัดที่ 3.8 กระตุ้นให้ผู้รับบริการค้นพบปัญหาที่แท้จริงของตนเอง (X36)
ตัวชี้วัดที่ 3.9 ช่วยผู้รับบริการค้นหาข้อมูลที่เหมาะสม (X37)
ตัวชี้วัดที่ 3.10 ยอมรับความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม วิธีการดำเนินชีวิตของผู้รับบริการ (X38)
ตัวชี้วัดที่ 3.11 เปิดโอกาสให้ผู้รับบริการตัดสินใจและปฏิบัติที่ถูกต้อง (X39)
ตัวชี้วัดที่ 3.12 จัดบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (X40)
ตัวชี้วัดที่ 3.13 ให้บริการสุขภาพที่คำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล (X41)
ตัวชี้วัดที่ 3.14 เคารพการตัดสินใจของผู้รับบริการ (X42)

2. ผลการตรวจสอบความตรงเชิง

โครงสร้างของโมเดลการวัด ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และ ตัวชี้วัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพ ด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า

2.1 ตัวชี้วัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพ ด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล มี ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.86 – 4.48 มีค่าความเบ้ ระหว่าง -.977 ถึง .009 และค่าความโด่ง ระหว่าง -.984 ถึง .006 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงว่า ข้อมูลของตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้) ของอัตลักษณ์การบริการสุขภาพ ด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาลมีการแจกแจงแบบปกติ

2.2 ตัวชี้วัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพ ด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาลมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ทุกคู่ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันมีค่าระหว่าง .125 – .787 ตัวชี้วัดที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุดคือ ตัวชี้วัดที่ 2.9 สามารถวิเคราะห์ความจำเป็นของผู้รับบริการตามสภาพความเป็นจริง กับตัวชี้วัดที่ 2.10 สามารถวางแผน

ให้บริการสุขภาพสอดคล้องกับบริบทของผู้รับบริการ ($r = .787^{**}$) และตัวชี้วัดที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุดคือ ตัวชี้วัดที่ 1.1 ให้การพยาบาลด้วยความรู้สึกห่วงใยและเมตตา กับตัวชี้วัดที่ 2.10 สามารถวางแผนให้บริการสุขภาพสอดคล้องกับบริบทของผู้รับบริการ ($r = .125^{**}$)

2.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) มีค่าเท่ากับ 470.185 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value = .0779) ค่า df เท่ากับ 428 นอกจากนี้ยังพบว่าค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (CFI) มีค่าเท่ากับ .998 ค่า RMSEA เท่ากับ .015 และค่า SRMR เท่ากับ .027 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมาก น้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบย่อยทั้ง 3 องค์ประกอบ มีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกองค์ประกอบ โดยมีค่าระหว่าง .959 - .998 และน้ำหนักองค์ประกอบของตัวชี้วัดทั้ง 42 ตัวมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01 ทุกตัว มีค่าระหว่าง .259 - .859 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โมเดลการวัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษา

พยาบาลมีความตรงเชิงโครงสร้าง ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบและตัวชี้วัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์

ตัวชี้วัด	Factor Loading	Standard Error	t-value	R ²	ตัวชี้วัด	Factor Loading	Standard Error	t-value	R ²
E1	0.994	0.005	193.681**	0.987					
X1	0.259	0.044	5.913**	0.067	X10	0.773	0.020	38.599**	0.597
X2	0.616	0.029	21.062**	0.379	X11	0.655	0.027	24.075**	0.429
X3	0.724	0.023	31.557**	0.524	X12	0.843	0.014	60.340**	0.711
X4	0.590	0.031	19.095**	0.348	X13	0.859	0.013	66.594**	0.738
X5	0.754	0.021	36.368**	0.568	X14	0.796	0.018	44.913**	0.634
X6	0.786	0.019	42.052**	0.617	X15	0.784	0.018	42.547**	0.615
X7	0.800	0.018	45.687**	0.641	X16	0.775	0.019	39.794**	0.600
X8	0.742	0.021	34.710**	0.551	X17	0.726	0.022	33.650**	0.527
X9	0.781	0.019	41.896**	0.610	X18	0.766	0.020	38.606**	0.586
E2	0.998	0.006	166.106**	0.996					
X19	0.696	0.024	28.887**	0.485	X24	0.771	0.020	39.476**	0.594
X20	0.791	0.018	43.862**	0.626	X25	0.739	0.022	34.001**	0.547
X21	0.794	0.018	44.567**	0.630	X26	0.771	0.019	40.147**	0.595
X22	0.741	0.021	34.905**	0.549	X27	0.756	0.021	36.653**	0.571
X23	0.745	0.021	35.547**	0.555	X28	0.820	0.016	50.988**	0.673
E3	0.959	0.009	112.217**	0.920					
X29	0.622	0.030	20.495**	0.387	X36	0.741	0.022	33.080**	0.549
X30	0.842	0.015	55.189**	0.708	X37	0.723	0.023	31.045**	0.523
X31	0.779	0.020	38.171**	0.606	X38	0.589	0.032	18.522**	0.347
X32	0.756	0.022	34.445**	0.572	X39	0.701	0.025	27.614**	0.491
X33	0.767	0.020	38.336**	0.588	X40	0.444	0.038	11.584**	0.197
X34	0.767	0.020	38.336**	0.588	X41	0.455	0.038	12.037**	0.207
X35	0.702	0.025	28.339**	0.493	X42	0.600	0.031	19.606**	0.360

Chi-Square = 470.185, df = 428

p-value = 0.0779 CFI = 0.998, RMSEA = 0.015, SRMR = 0.027

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า อัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ ประกอบด้วย 1 องค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบย่อย และ 42 ตัวชี้วัด ได้แก่ องค์ประกอบหลักการบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ องค์ประกอบย่อยที่ 1 ด้านจิตบริการ ประกอบด้วย 18 ตัวชี้วัด องค์ประกอบย่อยที่ 2 ด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย 10 ตัวชี้วัด และ องค์ประกอบย่อยที่ 3 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ ประกอบด้วย 14 ตัวชี้วัด โดยจากการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวชี้วัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) (Bollen, 1989) ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล พบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาลมีความตรงเชิงโครงสร้าง ทั้งนี้พบว่า เมื่อปรับโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบและตัวชี้วัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์จากสมมติฐานการวิจัยให้ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการคำนวณโดยโปรแกรมสำเร็จรูป MPlus ได้ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) มีค่าเท่ากับ 470.185 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = .0779$) ค่า df เท่ากับ 428 นอกจากนี้ยังพบว่าค่า

ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (CFI) มีค่าเท่ากับ .998 ค่า RMSEA เท่ากับ .015 และค่า SRMR เท่ากับ .027 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบย่อยทั้ง 3 องค์ประกอบ มีค่าเป็นบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกองค์ประกอบ โดยมีค่าระหว่าง .879 - .923 และน้ำหนักองค์ประกอบของตัวชี้วัดทั้ง 42 ตัวมีค่าเป็นบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวชี้วัด มีค่าระหว่าง .259 - .859 แสดงให้เห็นว่า ตัวชี้วัดทุกตัวมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบย่อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และองค์ประกอบย่อยทุกองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบหลักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาลมีความตรงเชิงโครงสร้าง ทั้งนี้การที่โมเดลการวัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และเป็นไปตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ทั้งนี้โมเดลการวัดดังกล่าวผู้วิจัยพัฒนาจากทฤษฎีและงานวิจัย ของ กิตติพร เนาวีสุวรรณ และคณะ (Nawsuwan et al., 2015) เรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ของนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลกระทรวงสาธารณสุขที่เป็นแนวทางในการกำหนดตัวชี้วัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาลให้สอดคล้องตามนิยามอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ที่กำหนดขึ้นโดยสถาบันพระบรมราชชนก (Praboromarajchanok Institute, 2011) ซึ่งเรียกย่อๆ ว่า SAP นั้น ประกอบด้วย 1) จิตบริการ (Service Mind) 2) การคิด

เชิงวิเคราะห์ (Analytical Thinking) และ 3) การมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ (Participation) และการศึกษาของ สุภาภรณ์ อุดมลักข์ และคณะ (Udomluck et al., 2013) เรื่อง อัตลักษณ์บริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยา พบว่า ประกอบด้วยคุณลักษณะเด่น 5 ประการ คือ 1) มีจิตอาสา 2) มีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม 3) มีทักษะปฏิบัติดี 4) มีการคิดวิเคราะห์ และ 5) ผู้รับบริการมีส่วนร่วมในการดูแล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาลไทย ของ สายสวาท เผ่าพงษ์ (Powpong, 2011) ที่พบว่าอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาลไทย ต้องมีความซื่อสัตย์ แต่งกายสะอาด ปฏิบัติตนเป็นกัลยาณมิตร มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้รับบริการทุกระดับ เคารพในสิทธิและศักดิ์ศรีผู้รับบริการ รักษาความลับและผลประโยชน์ของผู้รับบริการ ให้การพยาบาลด้วยความเต็มใจ เอื้ออาทร ให้ความรู้คำแนะนำ เพื่อให้ผู้รับบริการดูแลตนเองได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า การพยาบาลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์เป็นการสัมผัสทางใจอย่างลึกซึ้งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นรากฐานได้ บทบาทของพยาบาลต่อการเปลี่ยนแปลงขั้นรากฐานของมนุษย์คือ การสัมผัสทางใจอย่างลึกซึ้งอันได้แก่การเยียวยาด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ พยาบาลที่ดีและเก่งมี 3 ลักษณะ คือ Heart Hand และ Head หมายถึง มีหัวใจที่เมตตากรุณา มีสมองที่เรียนรู้ได้และลงมือปฏิบัติอย่างอ่อนโยน (Wasi, 2007) สอดคล้องกับสุริย์ ธรรมิกบวร (Trumikborworn, 2007) อธิบายว่าการพยาบาลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ มุ่งเน้นการพยาบาลแบบองค์รวมทั้งกาย จิต สังคม และจิตวิญญาณ ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม การเป็นกัลยาณมิตร ให้การพยาบาลด้วย

ความเอื้ออาทร ด้วยความรักและเมตตา นอกจากนี้ไคลแมน (Kleiman, 2009) ได้เสนอแนวคิดการพยาบาลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ (Humanistic Nursing) ว่าพยาบาลจึงต้องมีความเป็นตัวตนของพยาบาลเอง ได้แก่ การศึกษาทักษะ ประสบการณ์ชีวิต ญาณทัศนะ ความคิด ความเชื่อ ความสามารถในบทบาทวิชาชีพ จริยธรรม ต้องแสดงออกอย่างจริงใจ ไม่เสแสร้งเปิดเผย ตระหนักในความต้องการและเข้าใจผู้รับบริการด้วยการเสริมสร้างพลังอำนาจ เคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ เคารพในความเป็นบุคคลและสิทธิส่วนบุคคล คำนึงถึงวัฒนธรรมของผู้รับบริการ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าจากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวคิดการบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ส่งผลให้โมเดลการวัดอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดให้ “การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์” เป็นอัตลักษณ์ของนักศึกษาวិทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข โดยมีความหมายว่า การให้บริการที่เป็นมิตร มีความรัก ความเมตตา ใส่ใจในปัญหาและความทุกข์ของผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง ให้บริการตามปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการที่เป็นจริง โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้รับบริการ (Praboromarajchanok Institute, 2011) ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 ด้านจิตบริการ (Service Mind) หมายถึง การให้บริการที่เป็นมิตร มีความรักความเมตตา ใส่ใจ ในความทุกข์ที่เป็นปัญหาของผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจะให้บริการโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า

ส่วนตน วางใจเป็นกลางในการให้บริการ โดยคำนึงถึงความเป็นเหตุเป็นผลบนพื้นฐานของความเข้าใจคนอื่นตามความจริง องค์ประกอบที่ 2 ด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical Thinking) หมายถึง การคิดที่อยู่บนฐานของการมีข้อมูลที่หลากหลาย ตามสภาพความเป็นจริงเพื่อเป็นการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้รับบริการอย่างมีวิจารณญาณ โดยเชื่อมโยงความรู้เข้าสู่การแก้ปัญหาของผู้รับบริการที่สอดคล้องกับบริบทสภาพการดำรงชีวิต องค์ประกอบที่ 3 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ (Participation) หมายถึง การให้บริการสุขภาพที่คำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล เกิดความเข้าใจสภาพการดำรงชีวิต บริบท เจือใจ ศักยภาพ ความสามารถที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้รับบริการ ทั้งนี้ผู้ให้บริการสามารถถ่วงถ่วง คัดเลือกความรู้ที่เหมาะสมและเสนอเป็นทางเลือกเพื่อให้ผู้รับบริการสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง โดยให้ผู้รับบริการมีส่วนร่วมรับรู้ ตัดสินใจและแก้ปัญหาสุขภาพของตนเองและครอบครัว ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองด้านสุขภาพได้ ดังนั้นไม่ว่าแต่ละวิทยาลัยจะมีความแตกต่างกัน มีการกำหนด

ปรัชญา วิสัยทัศน์ และค่านิยมร่วมที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง ซึ่งส่งผลให้เกิดการผลิตบัณฑิตที่มีอัตลักษณ์เฉพาะของตนเองนั้น แต่อย่างไรก็ตามทุกวิทยาลัยล้วนอยู่ภายใต้ความหมายของสถาบันพระบรมราชชนกที่กำหนดขึ้นด้วยกันทั้งสิ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยทำให้ได้เครื่องมือในการนำไปใช้ประเมินอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

ควรมีการทำวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยความหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาลของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้มีอัตลักษณ์การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาพยาบาลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

References

- Bollen, K.A. (1989). *Structural equations with latent variables*. New York: John Wiley & Sons.
- Kleiman, S. (2009). *Human Centered Nursing: The Foundation of Quality Care*. Philadelphia: F.A. Davis.
- Nawsuwan, K., Wisalaporn, S. & Sattayarak, W. D. (2015). Indicators development of nursing students's identity in nursing colleges, ministry of public health. *Princess of Naradhiwas University Journal*. 7(3), 59-73. (in Thai).

- Powpong, S. (2011). *The identity of nurses graduated from Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima*. Nakhonratchasima: Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima. (in Thai).
- Prachanban, P. (2016). *Technique and apply structural equation modeling analysis for research and evaluation*. Phitsanulok: AT Graphic Center. (in Thai).
- Praboromarajchanok Institute. (2011). *Operation Manual for achieve graduate identity of Praboromarajchanok Institute*. Nonthaburi: Yuttarin Printing House. (in Thai).
- Trumikborworn, S. (2007). Human resource development: humanized care, *Journal of Nursing Division*, 25(2), 61-64. (in Thai).
- Udomluck, S., Vongchaiya, P., Tachawisad, S. & Sutjasakulrat, S. (2013). Humanized health care identity among graduates of Boromarajonani College of Nursing, Phayao. *Nursing Journal of the Ministry of Public Health*, 25(3), 14-26. (in Thai).